

STORTINGET

Innst. 363 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Prop. 70 LS (2023–2024)

Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til godtakelse av forordningene (EU) 2019/817 og (EU) 2019/818 om interoperabilitet mellom EU-informasjonssystemer og forordning (EU) 2021/1134 om endringer i visuminformasjonssystemet m.fl. (videreutvikling av Schengen-regelverket)

Til Stortinget

Sammendrag

I denne innstillingen behandles Prop. 70 LS (2023–2024) Samtykke til godtakelse av forordningene (EU) 2019/817 og (EU) 2019/818 om interoperabilitet mellom EU-informasjonssystemer og forordning (EU) 2021/1134 om endringer i visuminformasjonssystemet m.fl. (videreutvikling av Schengen-regelverket).

I Innst. 362 L (2023–2024) behandles lovdelen til Prop. 70 LS (2023–2024) Endringer i grenseloven og utlendingsloven mv. (interoperabilitet og visuminformasjonssystemet mv.). Forordningene foreslås gjennomført i grenseloven, utlendingsloven og SIS-loven ved inkorporasjon. Proposisjonen inneholder også forslag til endringer i utlendingsloven, slik at VIS-forordningen med endringer gjøres til norsk lov, samt enkelte endringer i politiloven og utlendingsloven om opptak og bruk av biometriske opplysninger.

Forordning (EU) 2019/817 om opprettelse av en ramme for interoperabilitet mellom EU-informasjonssystemer for grenser og visum, og forordning (EU) 2019/818 om opprettelse av en ramme for interoperabilitet mellom EU-informasjonssystemer for politisamarbeid

og rettslig samarbeid, asyl og migrasjon, ble vedtatt samtidig i 2019 og inneholder i det vesentlige likelydende bestemmelser. Inndelingen i to forordninger skyldes at man på denne måten ivaretar hensynet til at noen av EUs medlemsstater står utenfor Schengen-samarbeidet, mens andre har egne avtaler knyttet til politisamarbeidet.

Forordningene tar sikte på å legge til rette for en mer effektiv utnyttelse av EU-informasjonssystemene som understøtter forvaltningen av grense-, migrasjons- og sikkerhetsområdet. Dette gjøres ved at det opprettes en portal som gjør det mulig for medlemsstatenes systemer å søke i flere EU-informasjonssystemer samtidig. Tilgangen til biografiske og biometriske opplysninger som i dag lagres i enkeltdatabaser, samles, og det etableres muligheter for å identifisere personer som er registrert i flere systemer. Dette vil også styrke muligheten for å oppdage personer som er registrert med ulike identiteter, eller som bruker en annens identitet.

Interoperabilitetsforordningene er senere endret ved forordningene (EU) 2021/1133 og (EU) 2021/1134 om endringer i VIS-forordningen mv. samt forordningene (EU) 2021/1150 og (EU) 2021/1152 om fastsettelse av vilkårene for tilgang til andre EU-informasjonssystemer for ETIAS, alle av 7. juli 2021. Det bes også om samtykke til godtakelse av disse forordningene.

Ettersom gjennomføringen av interoperabilitetsforordningene, forordningene for å oppnå interoperabilitet for ETIAS og endringsforordningene om VIS i norsk rett krever lovendringer, har økonomiske konsekvenser og forordningene anses å være en sak av særlig stor viktighet, er Stortingets samtykke til godtakelse av rettsaktene nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ragnhild Male Hartviksen, Odd Harald Hovland og Hadia Tajik, fra Høyre, Ingunn Foss og Sveinung Stensland, fra Senterpartiet, Sandra Borch og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspartiet, lederen Helge André Njåstad og Tor André Johnsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Andreas Sjalg Unneland, og fra Venstre, Ingvild Wettrhus Thorsvik, viser til terrorangrepene i Paris i november 2015 og i Brussel i mars 2016, og at Kommisjonen i etterkant, i april 2016, publiserte en melding om sterkere og smartere informasjonssystemer for grenser og sikkerhet (COM (2016) 205 final). Komiteen merker seg at meldingen omhandlet svakhetene i EU-informasjonssystemene for grensekontroll, migrasjonsforvaltning og kriminalitetsbekjempelse og tiltak for mer effektiv beskyttelse av Schengens yttergrenser og indre sikkerhet. Komiteen registrerer at mer helhetlig informasjonsforvaltning og mer effektiv utnyttelse av eksisterende informasjon ble ansett som sentrale tiltak. Komiteen merker seg at det i tilknytning til dette ble identifisert et behov for å lette berørte aktørers tilgang til nødvendig informasjon gjennom utvikling av multifunksjonelle løsninger og enhetlig regulering. Komiteen tar til etterretning at man ved å få informasjonssystemene til å kommunisere med hverandre, såkalt interoperabilitet, mente Kommisjonen at informasjonen kunne utnyttes bedre, kvaliteten heves og kostnadene reduseres.

Komiteen viser til at forordning (EU) 2019/817 om opprettelse av en ramme for interoperabilitet mellom EU-informasjonssystemer for grenser og visum, og forordning (EU) 2019/818 om opprettelse av en ramme for interoperabilitet mellom EU-informasjonssystemer for politisamarbeid og rettslig samarbeid, asyl og migrasjon, ble vedtatt samtidig i 2019 og inneholder i det vesentlige likelydende bestemmelser. Komiteen registrerer at inndelingen i to forordninger skyldes at man på denne måten ivaretar hensynet til at noen av EUs medlemsstater står utenfor Schengen-samarbeidet, mens andre har egne avtaler knyttet til politisamarbeidet.

Komiteen viser til at forordningene tar sikte på å legge til rette for en mer effektiv utnyttelse av EU-informasjonssystemene som understøtter forvaltningen av grense-, migrasjons- og sikkerhetsområdet. Komiteen merker seg at dette gjøres ved at det opprettes en portal som gjør det mulig for medlemsstatenes systemer å søke i flere EU-informasjonssystemer samtidig. Komiteen merker seg videre at tilgangen til biografiske og biometriske opplysninger som i dag lagres i enkelt-databaser, samles, og det etableres muligheter for å identifisere personer som er registrert i flere systemer.

Komiteen tar til etterretning at dette også vil styrke muligheten for å oppdage personer som er registrert med ulike identiteter, eller som bruker en annens identitet.

Komiteen viser videre til at interoperabilitetsforordningene senere er endret ved forordningene (EU) 2021/1133 og (EU) 2021/1134 om endringer i VIS-forordningen mv. samt forordningene (EU) 2021/1150 og (EU) 2021/1152 om fastsettelse av vilkårene for tilgang til andre EU-informasjonssystemer for ETIAS, alle av 7. juli 2021.

Komiteen viser til at Norge som Schengen-medlem er del av et felles regelverk om visum, som gir tredjelandborgere fra land med visumplikt adgang til å besøke Schengen-området i inntil 90 dager i løpet av en 180-dagers periode, jf. visumforordningen (EF) nr. 810/2009, samt at visumsamarbeidet også omfatter visuminformasjonssystemet (VIS), som er en felles database for visumsøknader. VIS ble i 2021 endret ved forordningene (EU) 2021/1133 og (EU) 2021/1134. Komiteen merker seg at endringene innebærer blant annet at virkeområdet for VIS utvides til at også informasjon om visum for langvarig opphold (utover 90 dager) og oppholdstillatelser skal legges inn i databasen, og at VIS knyttes til andre EU-informasjonssystemer for grensekontroll, sikkerhet og migrasjon gjennom interoperabilitet.

Komiteen merker seg også at ETIAS utgjør et tillatelsessystem for fremreise for tredjelandborgere fra visumfrie land som ønsker å krysse Schengens yttergrenser. Komiteen registrerer at forordningene (EU) 2021/1150 og (EU) 2021/1152 endrer ETIAS-forordningen, EES-forordningen, VIS-forordningen, SIS-forordningene og interoperabilitetsforordningene, og fastsetter hvilke løsninger for informasjonsutveksling og -tilgang som skal benyttes i forbindelse med grensekontroll og under behandling av saker om fremreisetillatelse etter ETIAS-forordningen.

Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Justiskomiteen forela foreløpig avgitt innstilling for utenriks- og forsvarskomiteen i brev av 14. mai 2024.

Utenriks- og forsvarskomiteen svarte i brev av 22. mai 2024 og meddelte at komiteens medlemmer viste til sine respektive partiers merknader i justiskomiteens utkast til innstilling til Prop. 70 LS (2023–2024), og de hadde ingen ytterligere merknader.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker til godtakelse av forordningene (EU) 2019/817 og (EU) 2019/818 om opprettelse av

en ramme for interoperabilitet mellom EU-informasjonssystemer, forordningene (EU) 2021/1133 og (EU) 2021/1134 om endringer i visuminformasjonssystemet mv. og forordningene (EU) 2021/1150 og (EU) 2021/1152 om betingelser for tilgang til og søk i andre EU-informasjonssystemer for formålene til ETIAS (videreutvikling av Schengen-regelverket).

Oslo, i justiskomiteen, den 28. mai 2024

Helge André Njåstad

leder

Odd Harald Hovland

ordfører

